

Øyvind Brekke

**Praktisk guide for teknisk utstyr
og dataprogrammer i
brukertester**

Versjon 1.0 senest endret 8. juli 2004

INNHOOLD

INNLEDNING OG NOEN GENERELLE PRAKTISKE RÅD:	3
TO HOVEDTYPER BRUKERTESTER OG UTSTYR	4
STASJONÆRT UTSTYR	5
Stasjonær brukertest PC	5
Skjermkort/Skjermbilder mellom flere rom	6
Trådløs mus/Tastatur	7
Web-kamera i laboratorium i 4.etasje	8
Lydmikser i 4.etasje	9
Lyd mellom kognitiv-rom og fokus-rom	10
Lyd/Bilde bryterboks	10
VHS Videospiller	11
Konverteringsboks Analog Video (VHS) til digital	12
VHS Video overføring til PC	13
MOBILT UTSTYR	14
Bærbar Brukertest PC	14
WEB-kamera for bærbar PC	15
Flyttbar harddisk	16
Digitalt Videokamera/Stillbildekamera	17
Digital video overføring til PC	18
MiniDisc opptaker	19
Mikrofonmikser/Forsterker og Myggmikrofoner	20
Digital diktafon	21
Telefoninnspillingsmodul og telefonlinjetester	22
DATAPROGRAMMER FOR BRUKERTESTER	23
Camtasia programvare	23
TSCC Codec Programvare	24
NetMeeting programvare (conf.exe)	25
Studio 8 Videoredigering programvare	26
ULIKE BRUKSSITUASJONER, ULIKT UTSTYR:	27
Brukssituasjon (1) Kognitive kartlegginger i laboratorium	27
Brukssituasjon (2) Kognitive kartlegginger i felt	27
Brukssituasjon (3): Brukertest av E-skjema i brukertestverkstedet	28
Brukssituasjon (4): Brukertest av E-skjema i felten	28
Brukssituasjon (5): Fokusgrupper	30
Brukssituasjon (6): Fokusgrupper i felt	31
ORDLISTE FOR BRUKERTESTERE	32
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	33

INNLEDNING OG NOEN GENERELLE PRAKTISKE RÅD:

Dette notatet er en praktisk guide for gjennomføring av kvalitative brukertester i utviklingen av spørreskjema og datainnsamlingsopplegg i Statistisk Sentralbyrå. Dokumentet forutsetter at du er kjent med metodene "kognitiv kartlegging" og "fokusgrupper", dvs. at du har gått på kurs eller lest tilsvarende Tore Nøtnæs sine innføringsnotater om temaene, utgitt som SSB notater 2001/4 og 2001/24.

Siden dette er et notat som beskriver teknisk utstyr og programvare i en brukertestsituasjon, er det viktig å merke seg at teknikken er underordnet formålet. Det vil si at du bør tenke igjennom hvor mye teknikk du trenger for å gjennomføre ditt prosjekt, og søke å finne en løsning hvor du bruker bare det du trenger. I forhold til formålet om å få et mest mulig godt og "realistisk" innblikk i testpersonens tankeprosess er det noen ting du bør vurdere i forkant:

- 1) Forsøk alltid å lage en situasjon med "minst mulig teknikk" synlig for testpersonen. For eksempel; hvis du har valget mellom små apparater med innebygd mikrofon, kontra mikrofoner som må festes på testpersonen, så velg det første hvis det er stille og rolige omgivelser.
- 2) Lær deg å beherske utstyret så godt i forkant at du ikke må bruke mye av din oppmerksomhet på det i testsituasjonen. Forklar kort i starten av testen om alt det testpersonen ser av utstyr, og avdramatiser dette. Ikke gjør noe poeng underveis av teknikken i forhold til testpersonen, det bare flytter fokus.
- 3) Test ut at alt virker. Dette må du gjøre minst en hel dag før du skal gjennomføre brukertesten. (Alternativet, å lære av egne bitre erfaringer at du burde gjort det, er ikke bare upraktisk, det er uprofesjonelt og påfører testpersonen en unødig byrde.) Det er viktig at denne testen er helt realistisk dvs. gjenspeiler nøyaktig det du skal gjøre, på samme sted, med samme utstyr osv.
- 4) Beregn tid til oppsett og testing av utstyr i forhold til brukertestens tidsplan. Prøv selv, så ser du hvor lang tid det faktisk tar.
- 5) Hvis mulig, ha med reserve-utstyr, hvis noe skulle streike (...og det gjør det). Ta alltid med friske ekstra batterier til alt.

Relevante STATISTISK SENTRALBYRÅ Notater:

Tore Nøtnæs: Innføring i Kognitiv Kartlegging (SSB Notat 2001/4)

Tore Nøtnæs: Innføring i Fokusgrupper (SSB Notat 2001/24)

Gustav Haraldsen: Råd for utvikling og utforming av webskjema, versjon 1.1 (SSB Håndbok 2004/81)

Du kan også lese mer om brukervennlighet og web brukbarhetstester (usability) her:

<http://www.usabilityfirst.com>

<http://www.techsmith.com/products/morae/usability.asp>

TO HOVEDTYPER BRUKERTESTER OG UTSTYR

Statistisk Sentralbyrå gjennomfører brukertester på to måter; (1) ved å invitere brukere av spørreinstrumenter til å besøke oss i Kongens gate, og (2) å reise ut til testpersonene og gjennomføre tester i felten. I forhold til disse to hovedsituasjonene, har vi to typer utstyr tilgjengelig. Det stasjonære utstyret som er plassert i brukertestlaboratoriet i 4. etasje og diverse mobilt teknisk utstyr som kan tas med ut.

Denne guiden gjennomgår alt utstyret enkeltvis, og du vil se underveis at en del av utstyret og programmene kan brukes både i laboratoriesammenheng og ute i felt, mens en del utstyr er ikke så lett flyttbart.

I laboratoriet i 4 etasje finnes følgende utstyr og muligheter:
(se egne sider i guiden for hvert punkt, ref innholdsfortegnelsen)

- Stasjonær BrukertestPC
- Skjermkort/Skjermbilder mellom flere rom
- Trådløs mus/Tastatur
- Web-kamera i laboratorium
- Lydmikser
- Lyd mellom kognitiv-rom og fokus-rom
- Lyd/Bilde Bryterboks
- VHS Videospiller
- Konverteringsboks VHS Video til digital
- VHS Video overføring til PC

Det mobile utstyret består av følgende
(se egne sider i guiden for hvert punkt, ref innholdsfortegnelsen)

- Bærbar Brukertest PC
- WEB-kamera for bærbar PC
- Flyttbar harddisk
- Digitalt videokamera/stillbildekamera
- Digital videooverføring til PC
- MiniDisc opptaker
- Mikrofonmikser/forsterker og myggmikrofoner
- Digital diktafon

I tillegg kommer en del ulike dataprogrammer som brukes både i forbindelse med laboratoriet og det mobile utstyret.

Selv om utstyret kan grovinndeles i fast og mobilt utstyr, vil du når du har lært å bruke de enkelte tingene lett se at de kan kombineres. Spesielt er det relevant å tenke igjennom om noe av det mobile utstyret ved behov kan brukes til å "forsterke" utstyret som finnes i laboratoriet i 4. etasje. Her er det lov å bruke oppfinnsomhet og fantasi.

STASJONÆRT UTSTYR

Stasjonær brukertest PC

Formål

Spesialutstyrt PC for gjennomføring av brukertester av E-skjemaer i laboratoriet i 4.etasje.

Produktbetegnelse

Dell OptiPlex GX 260

Webadresse til produktinformasjon:

<http://support.euro.dell.com/no/no/home.asp>

Brukermanual:

<http://support.euro.dell.com/no/no/index.asp?segment=DHS&rlevel=5&referrer=%2Fno%2Fno%2Ffixmydell%2Easp>

Legg inn servicekode: 96M5L0J



Husk å registrere bruk av rommet på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Trinnvis start

1. Trykk inn av/på bryter midt på fronten.
2. Logg inn på vanlig måte.

Pass på

- denne PCen kommuniserer direkte med Internett, pass på å oppdatere virusdefinisjoner osv.
- hvis det kommer opp dialogbokser med tilbud om oppdateringer av Windows, så kanseller disse, og meld fra til Kundestøtte Oslo om dette.

Skjermkort/Skjermbilder mellom flere rom

Formål

Spesialskjermkort som gjør at man kan se identisk kopi av skjermbildet på to separate skjermer.

Produktbetegnelse

Matrox Millennium G 450

Webadresse til produktinformasjon:

http://www.matrox.com/mga/products/mill_g450/home.cfm

http://www.matrox.com/mga/products/mill_g450/features_dh.cfm

Brukermanual:

http://www.matrox.com/mga/products/mill_g450/prod_support.cfm

http://www.matrox.com/mga/support/user_manuals/mill_g450/home.cfm

Skjermkortet er fastmontert i brukertestPC i 4.etasje.

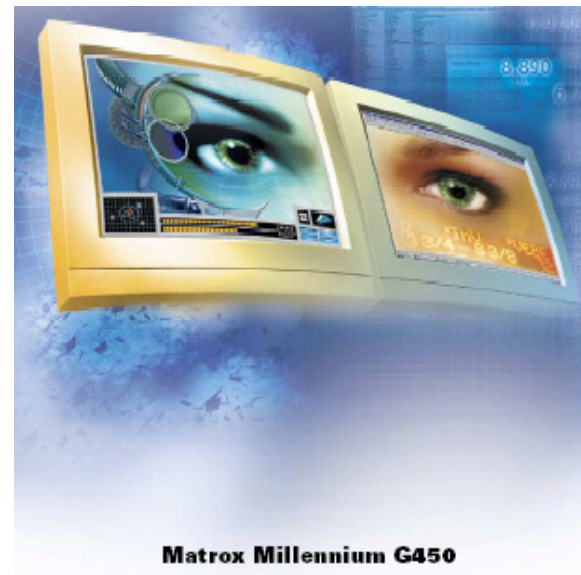
Skjermledninger må plugges inn manuelt bak i brukertest-PCen.

Trinnvis start

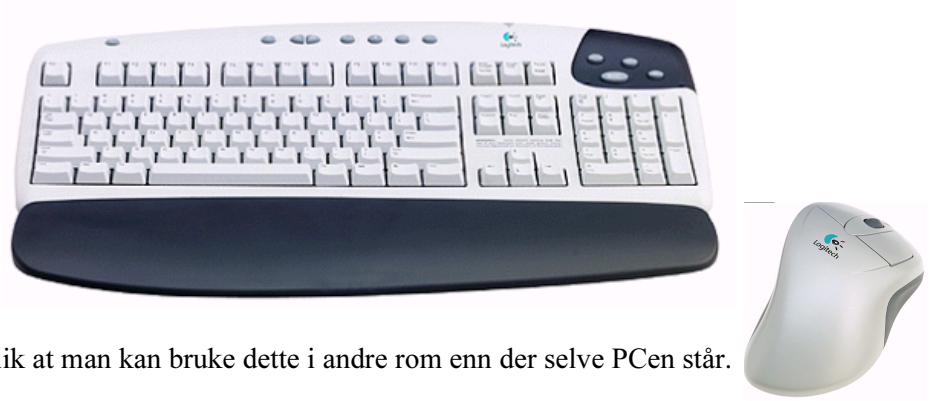
1. Plugg inn relevante skjermkabler før du starter opp Pcen (se mer om dette nedenfor). Selve kontaktene er bak på den stasjonære brukertest-PCen.
2. Slå eventuelt på ekstra skjermutgang ved å trykke CTRL + F12 (den står PÅ som standard)
3. Slå av ekstra skjermutgang kun ved behov, ved å trykke CTRL + F12

Pass på

- at du plugges inn riktig skjermkabel bak i brukertest-PCen, det er i alt 3 muligheter , lille rom, teknikkrom, og fokusgrupperom. Plugg i de to skjermledningene som er relevante for deg å bruke. De er merket med hvilket rom de går til.
- for eksempel: Ved påhør/observasjon av WEB-test i kognitivrom med observatører i fokusrommet, skal ledningen til flatskjermen i ”midtrommet” fjernes, og de to ”skjøteledningene” plugges inn.



Trådløs mus/Tastatur



Formål

Utstyr som frigjør tastatur og mus slik at man kan bruke dette i andre rom enn der selve PCen står.

Produktbetegnelse

Logitech Cordless iTouch Keyboard + Cordless MouseMan Wheel

Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.logitech.com/index.cfm/products/details/NO/NO,CRID=486,CONTENTID=5060>

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Flyttbart mellom de tre rommene i brukertestverkstedet i 4.etasje.

Trinnvis start

1. Tastatur og mus starter opp samtidig med Stasjonær Brukertest-PC.

Pass på

- at du har tilgang til ekstra batterier. 2 stk AAA til mus, 2 stk AA til tastatur.
- man kan også vurdere å ta med tastatur og mus ut i en mobil brukertest-situasjon. Husk da å ta med "mottakeren" som er koblet til selve brukertest-PCen også.

Web-kamera i laboratorium i 4.etasje

Formål

Kamera for å fange opp lyd og bilde ved brukertester av E-skjema.

Produktbetegnelse

Logitech QuickCam Pro 4000

Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.logitech.com/index.cfm/products/details/NO/NO,CRID=4,CONTENTID=7313>

Brukermanual:

<http://www.logitech.com/index.cfm/products/details/NO/NO,crid=4,contentid=7313,detail=2>



Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Webkamera sitter fastmontert i kognitiv brukertestrom i 4.etasje, men kan avmonteres og flyttes ved behov.

Start

Kameraet starter automatisk sammen med PC.

Pass på

- at du bruker mikrofonen som er innebygd i kameraet som lydkilde, den er faktisk ganske god!
- at du stiller skarpt ved hjelp av den sorte ringen rundt linsen.
- KKE aktiverer opsjonen "FaceTracking" hvis du samtidig skal ta opp med Camtasia, det blir for"mye å gjøre" for prosessoren i PCen.



Lydmikser i 4.etasje

Formål

Justering av lyden fra mikrofonene i taket i brukertestverstedet i 4. etasje.

Produktbetegnelse

ASHLY Mx-206

Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.ashly.com/asx206.html>

Brukermanual:

<http://www.ashly.com/manual/mx206man.pdf>

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Fastmontert i 4.etasje.

Trinnvis start

1. Slå på strømmen
2. Reguler potensiometere for relevant inngang (se bruksanvisning for opptaksutstyr på videorom).
3. Kontroller at lydnivået ikke når opp i rødt mer enn av og til, skru opp lyden høyere hvis den "aldri" når opp i gult.
4. Test ut eventuelle opptak, reguler opp lyden ved behov.

Pass på

- ikke "skru" på mer enn EN ting av gangen, og prøv å bevare utgangsinstillingene hvis det er mulig.
- ikke vær redd for å regulere lyden "for høyt", det eneste som skjer er at mikseren "klipper" dvs lager grums i lyden når den er på det sterkeste.

Lyd mellom kognitiv-rom og fokus-rom

Formål:

Føre lyd direkte fra kognitivrommet over til fokusgrupperommet for påhør av kognitiv kartlegging/brukertest på WEB.

Trinnvis start

1. Sett lyd/bilde bryterboks på "1", dvs. velg mikrofonen som henger i taket i lillerom som lydkilde.
2. Slå på ASHLY lyd forsterker i teknikkrom (se egen veiledning).
3. Innstill ASHLY forsterker: Sett første potensiometer [4.43A] på 8. Sett [Lyd ut] på 8. Andre potensiometer [4.M2] skal stå på 0 (dette er mikrofonen i taket i fokusgrupperommet, det vil skape feedback i høyttalerene hvis denne er på).
4. Koble til de sorte små "PC-høyttalere" i fokusrommet til Phono ledning, skru på disse høyttalerene.
5. Test ut at lyden virker! Pass på at det ikke skrur så høyt at man får feedback.

Pass på

- at du har med ekstra batterier! ALLTID. Batteriene kan eventuelt varmes opp i lomma før du skal bruke dem/apparatet holdes i handa, hvis du arbeider ute i kaldt vær.

Lyd/Bilde bryterboks

Formål

Omkobling av lyd og bilde slik at man enten viser fokusgrupperommet eller kognitivrommets kamera og lyd.

Fastmontert i 4.etasje.

Trinnvis start

1. Trykk inn knappen som svarer til det rommet du ønsker å "hente" lyd og bilde fra.

Pass på

- at denne bryterboksen også må brukes hvis du bare skal sende lyd fra et rom til et annet, den kobler med andre ord over både bildesignalet fra videokameraet i taket (som sendes til VHS Videoptakeren) og lydsignalet fra mikrofonen i taket (som sendes til ASHLY mikser).

VHS Videospiller



Fomål

Opptak av lyd og bilde fra testrommene i 4. etasje.

Produktbetegnelse

Grundig GV 6400

Webadresse til produktinformasjon:

http://www.ev.se/vid_9703/grund.htm

Brukermanual:

<http://www.grundig.com/produkte/bedienungsanl.html>

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Fastmontert i 4.etasje i teknikkrom

Trinnvis start

1. Se bruksanvisning for opptaksutstyr i videorom.

Konverteringsboks Analog Video (VHS) til digital

Formål

En spesialboks for å omforme "gammeldags video" (analog/VHS) til digital film, slik at denne kan lagres på PC.

(Denne boksen kan også brukes til å ta opp TV-sendinger direkte på PC.)

Produktbetegnelse

Pinnacle PCTV DeLuxe



Webadresse til produktinformasjon:

http://www.pinnaclesys.com/ProductPage_n.asp?Product_ID=1008&Langue_ID=7

Brukermanual:

http://www.pinnaclesys.com/support/products/info/default.asp?ProductID=458&Langue_ID=7&loc=techSupport&division_id=

<http://www.pinnaclesys.com/support/display.asp?ProductID=458&SubDocTypesID=111>

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Fastmontert i 4.etasje, kan eventuelt lånes ut separat.

Trinnvis start

1. Starter automatisk ved påslag av bryter på stikkontakt i vinduskarm.
2. Velg PCTVDeLuxe som kilde for lyd/bilde i det redigeringsprogrammet du skal bruke (f.eks Studio 8).

Pass på

- Du kan eventuelt koble til andre videokilder i fronten på boksen i vinduskarmen.
- Hvis du skal låne med deg boksen ut av rommet i 4.etasje, pass på å nøye notere hvordan den er koblet til, slik at det blir riktig når den kommer tilbake igjen.



VHS Video overføring til PC

Formål:

Overføre analog video fra VHS video til PC for videre redigering.

Brukermanual:

Se brukerveiledning for

1. Grundig VHS Video,
2. Pinnacle PCTV De Luxe, og
3. Studio 8 programvare.

Husk å registrere reservasjon av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering.

Q:\info\brukertestreservering.xls

Trinnvis start

1. Sett inn VHS kassett i videospilleren.
2. Start opp Studio 8 programmet på PCen.
3. Sjekk at konverteringsboks (Pinnacle PCTV DeLuxe) i vinduskarmen er slått på.
4. Still inn Studio 8 for å "fange opp" (capture) signalet fra PCTV DeLuxe konverteringsboksen
5. Sett VHS spilleren på Play for avspilling av video.
6. Sett i gang opptak av video på Studio 8 programmet.

Pass på

- at du "spiller inn" med riktig oppløsning. Høy komprimering gir små filer men dårlig bilde, lav komprimering gir bedre kvalitet men veldig store filer.
- lag "testopptak" på ett minutt tid før du setter i gang 2 timers nedlastinger.

MOBILT UTSTYR

Bærbar Brukertest PC

Formål

Bærbar datamaskin som kan brukes til å gjennomføre kognitive kartlegginger av E-skjema i felten.

Produktbetegnelse

Dell Inspiron 8500



Webadresse til produktinformasjon:

<http://support.euro.dell.com/no/no/home.asp>

Brukermanual:

<http://support.euro.dell.com/no/no/index.asp?segment=DHS&rlevel=5&referrer=%2Fno%2Fno%2Ffiemydell%2Easp>

Legg inn servicekode: H8D4R0J

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Dell Inspiron 8500 inklusive DVDspiller/CD-ROM brenner modul
- Lang grå PC-nettverkskabel
- Overgang multiplugg-Digital Audio/Compositt video/SuperVHS video
- Nettstrømadapter/Lader
- Logitech Optisk Mus (USB-inngang)
- Diskettstasjonsmodul
- Ledning fra diskettstasjonmodul til USB
- Logitech QuickCam for Notebooks Pro (i egen plasteske)
- Telefonledning
- Sort tøystykke til å maskere skjermen under test.

Trinnvis start

1. Trykk inn av/på bryter midt på tastaturer rett under skjermen.
2. Logg inn på vanlig måte. Passord

Ved tilbakelevering:

3. Sørg for at batteriet på PCen er fulladet.

Pass på

- denne PCen kommuniserer direkte med Internett, pass på å oppdatere virusdefinisjoner osv (snakke med kundestøtte om dette).

WEB-kamera for bærbar PC

Formål

Kamera for tilkobling til bærbar datamaskin som kan brukes til å gjennomføre kognitive kartlegginger av E-skjema i felten.

Produktbetegnelse

Logitech QuickCam for Notebooks Pro



Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.logitech.com/index.cfm/products/details/NO/NO,CRID=4,CONTENTID=5040>

Brukermanual:

<http://www.logitech.com/index.cfm/support/products/details/NO/NO,CRID=1794,contentid=6024>

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Dette kameraet ligger sammen med brukertest PC, i en sort plastboks.

Trinnvis start

1. Plugg inn kameraet (før du starter PCen).
2. Heng det opp på skjermen til den bærbare ved hjelp av de to "føttene" samt dekslet over linsen.
3. Start opp PC.
4. Ved behov, velg kameraet som bildekilde i programmet du skal bruke (f.eks. NetMeeting /CONF.EXE).
5. Ved behov, velg kameraets mikrofon som lydkilde (i f.eks. Camtasia).
6. Still skarpt med den "blanke ringen" som omgir linsen.
7. Ta et testopptak.

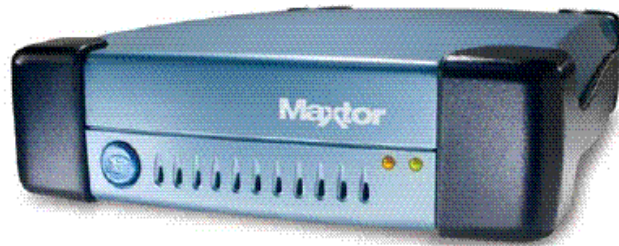
Ved tilbakelevering:

8. Koble fra kameraet, sett på deksel, og legg det ned i den sorte plastesken.

Pass på

- å sjekke at bildet er skarpt.
- å sjekke at lyden fra kameraets mikrofon brukes som lydkilde (mye bedre lyd enn PCens egenmikrofon).

Flyttbar harddisk



Formål

En flyttbar harddisk som kan brukes til å mellomlagre og flytte store datamønstre, både i laboratoriet og i felten, hvis du har tilgang til 220 volt strøm.

Produktbetegnelse

Maxtor 5000DV (200 Gigabytes)

Webadresse til produktinformasjon:

http://www.maxtor.com/en/products/external/personal_storage_5000/personal_storage_5000dv/index.htm

Brukermanual:

http://www.maxtor.com/en/products/external/personal_storage_5000/personal_storage_5000dv/index.htm

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- MAXTOR Lyseblå flyttbar harddisk
- Strømadapter
- USB-kabel (metallstrømpe)
- (Stativ for å sette den på høykant OG Firewirekabel finnes i brukertestverkstedet i 4. etasje).

Trinnvis start

1. Plugg i harddisken til PC.
2. Plugg i strømforsyning (pass på at strømledningen er satt skikkelig inn i adapteret).
3. PCen vil automatisk gjenkjenne harddisken, og den vil komme opp som en egen disk i Windows Utforsker.
4. Lag en egen katalog med ditt eget navn, så holder du lettere orden.

Avslutning:

5. Husk å slette "sensitive filer" fra harddisken, slik at de ikke kommer på avveier.
6. Dobbeltklikk på "Koble fra eller løs ut maskinvare"- ikonet nederst til høyre på skjermen (liten grønn pil over en grå boks) Klikk på "Stopp" knappen.
7. Koble fra ledningen mellom flyttbar disk og PC. Koble fra Strømledning.

Pass på

- å ikke utsette den flyttbare harddisken for støt, den er litt beskyttet, men ikke "pansret".
- å "stoppe" harddisken i Windows før du kobler fra.

Digitalt Videokamera/Stillbildekamera

Formål

Utstyr for lyd og bildeopptak i felten, spesielt ved kognitive kartlegginger eller fokusgrupper.

Produktbetegnelse

Canon MV3i MC

Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.canon.ru/english/products/about.asp?id=292>

Brukermanual:

Se svensk papirutgave som skal ligge i kameravesken.
alternativt <https://self-service.canon-europe.com/uk/pages/>



Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Kamera MV3i MC
- Tom Videokassett DVC
- Batteri BP 406
- Hodetelefoner CV-220
- Fjernkontroll WL-D75
- Dokkingstasjon DU-300
- Lyd-Bildeledning (Phono/Jack)
- Overgang BNC.M til RCA-F
- Lader CA 400
- Nettadapter DC 400
- Scart/Phono overgang
- Ledning kamera/PC (DV/FireWire)

Trinnvis start (Bruk instruksjonsbokens side 6/7 for å finne knapper)

1. Plugg inn strømledning og nettadapter.
2. Sett inn videokassett (Open/Eject).
3. Sett POWER ratt på MOVIE.
4. Trykk inn avtrykkerknappen en gang, da starter filmingen (blank knapp bakerst langt oppe).
5. Trykk inn avtrykkerknappen en gang til for å stoppe filmingen.

Ved tilbakelevering:

6. Lad opp batteri til fulladet (laderen lyser rødt konstant).
7. Legg inn ny blank kassett, legg eventuelt inn en lapp som viser at kassetten som står i kan brukes av andre.

Pass på

- les instruksjonsboken (svensk) og gjør deg kjent med kameraet før du bruker det første gang.
- batteriene kan eventuelt varmes opp i lomma før du skal bruke dem/apparatet varmes i handa, hvis du arbeider ute i kaldt vær.
- slå på beskyttelse på kassetter med viktige opptak (skyvebryter bak på kassetten).
- du kan også bruke P.SCAN ved opptak, da tar kameraet støyfrie "stillbilder" i rask hastighet. Du kan da lett kan "hente ut" et enkelt bilde i god kvalitet fra filmen.
- videokameraet kan også fungere til digitale stillbilder, se instruksjonsboken.



Digital video overføring til PC

Formål:

Overføre digital video eller bilder fra digitalt video/stillbildekamera til PC for videre redigering.

Brukermanual:

Se brukerveiledning for Digitalt videokamera og Studio 8 programvare annet sted i dette dokumentet.

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Trinnvis start

1. Plugg inn kabel fra digitalt videokamera til FireWire inngang på PC (DV ut - FireWire inn), det er en egen kabel i vesken til videokameraet for dette formålet.
2. Start opp Studio 8 programmet på PCen.
3. Still inn Studio 8 for å "fange opp" signalet fra digitalt videokamera.
4. Sett kameraet på "VCR" og Play for avspilling av video.
5. Sett i gang opptak av video.

Pass på

- at du "spiller inn" med riktig oppløsning. Høy komprimering gir små filer men dårlig bilde, lav komprimering gir bedre kvalitet men veldig store filer.
- lag "testopptak" på ett minutt tid før du setter i gang 2 timers nedlastinger.
- for å laste ned bilder, se kameraets instruksjonsbok.

MiniDisc opptaker

Formål

Utstyr for å ta opp lyd i brukertester.

Produktbetegnelse

Sony Recording MD Walkman MZ-R501

Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.ita.sel.sony.com/support/products/portable.html>

Brukermanual:

<http://www.docs.sony.com/release/MZR501.pdf>

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Opptakeren
- Hodetelefoner
- Blanke MiniDiscer
- Ekstra batterier type AA (standard lommelyktbatterier)
- Eventuelt: Batterieliminatør (denne maskinen spiser batterier)

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Trinnvis start

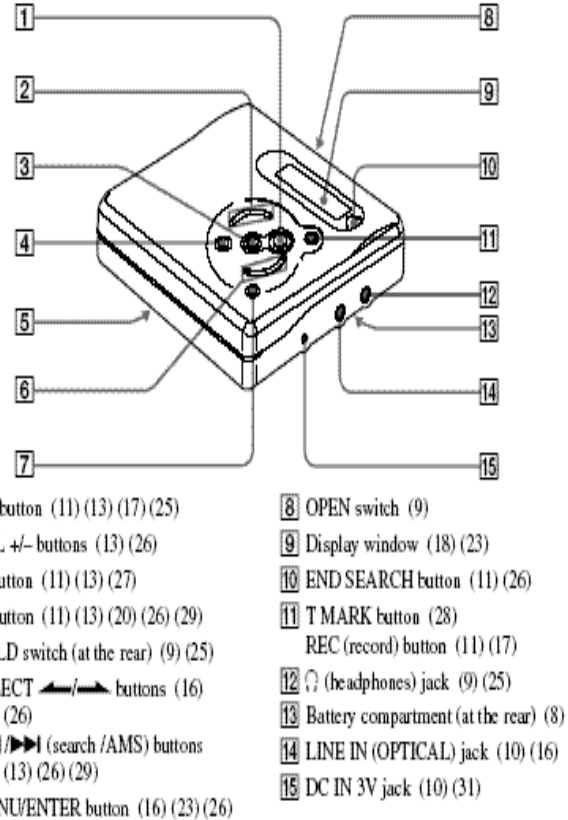
1. Vekk opp maskinen ved å trykke "Meny/enter".
2. Sjekk batteristatus, det skal være "fullt" på indikatoren til venstre i displayet.
3. Sett inn MiniDisc, ved å åpne skyvelåsen på siden av spilleren.
4. Koble til mikrofon via "Line In" inngangen. Her må du bruke AKG-mikrofon og egen forsterker/mikser, og sette bryteren på forsterkeren til "Line" (se egen instruks for mikrofonen(e)).
5. Hold nede den lille "Rec" knappen.
6. Trykk på "Play" knappen (denne er forbundet med en liten rød strek til "Rec" knappen).
7. Når du er ferdig med opptaket, trykk på "Stopp" knappen.

Ved tilbakelevering:

8. Ta ut din MiniDisc, eller slett eventuelt opptaket du har gjort slik at disken er klar for nye opptak.
9. Vurder om batteriet bør kasseres, sørg for eventuelt påfyll av reservebatterier.

Pass på

- at du har med ekstra batterier! ALLTID. Batteriene kan eventuelt varmes opp i lomma før du skal bruke dem/apparatet holdes i handa, hvis du arbeider ute i kaldt vær.
- at du kobler mikrofonen du skal bruke via en forsterker og til LINE IN, du kan sjekke opptaket underveis via hodetelefonutgangen.
- Les gjerne maskinens egen brukerhåndbok, den er grei og oversiktlig (men på engelsk eller svensk).



Mikrofonmikser/Forsterker og Myggmikrofoner

Formål

Utstyr for lydopptak i felten, spesielt ved støyende omgivelser.

Produktbetegnelse

Mikrofon AKG C417

Forsterker/Mikser AKG B29L



Webadresse til produktinformasjon:

http://www.akg.com/products/powerslave,mynodeid,164,id,42,pid,42,_language,EN.html

Brukermanual:

http://www.akg.com/products/powerslave,mynodeid,164,id,274,pid,274,_language,EN.html

http://www.akg.com/products/powerslave,mynodeid,164,id,42,pid,42,_language,EN.html

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- 2 mikrofoner i hver sin blå lagringsveske
- Forsterker/Mikser B29L ("Sort boks")
- Ledning fra Forsterker/Mikser
- Overgangsplugg Jack/MiniJack i enden av ledningen
- Reservebatteri 9 Volt "Røykvarslerbatteri"



Trinnvis start

1. Koble sammen mikrofon (ene) og forsterkeren
2. Koble ledning ut fra forsterker til opptakskilde.
3. Velg Utsignalsnivå:
Ved digital diktafon: Velg "Mic" på skyvebryter midt på forsterker/mikser (lavt utnivå).
Ved MiniDisc: Velg "Line" på skyvebryter midt på forsterker/mikser (høyt utnivå).
4. Slå på mikseren (liten skyvebryter midt på, merket ON/OFF).
5. Reguler opptaksnivå ved VOL styrehjulene på hver side av mikseren, tilpass til din egen og respondentens stemmestyrke (Jeg pleier å ha 5 på meg selv og 10 på respondenten.)
6. Test ut at alt virker ved å lage et lite testopptak.
7. Kjør intervju.

Ved tilbakelevering:

8. Koble fra hverandre utstyret, og legg en mikrofon i hver oppbevaringspose. La ledningen ut fra mikseren stå i.
9. Vurder om batteriet bør kasseres (9 V "Røykvarslerbatteri"), sørg for eventuelt påfyll av reservebatterier. Levetid ca. 50 timer. Batterilokket er bak på mikseren.

Pass på

- ikke vær redd for å skru for høyt på VOL, det er ikke farlig, og skaper bare "forvrengning".
- det eneste som ER farlig er å sette nivåutgangen på LINE og plugge inn i en MIC inngang i for eksempel den digitale diktafonen. Da får diktafonen ca. 10 ganger så høyt signal som den bør, ikke test dette, man risikerer å "brenne av" mikrofoninngangen på diktafonen.
- å plassere myggmikrofonene nærmest mulig strupehodet til respondenten og deg selv, ytterst på jakkeslaget gir dårlig lyd.
- at du alltid har med ekstra batterier! Batteriene kan eventuelt varmes opp i lomma før du skal bruke dem/apparatet holdes i handa, hvis du arbeider ute i kaldt vær.
- hør på lydnivået på testopptaket, og juster hvis nødvendig.

Digital diktafon

Formål

Utstyr for å ta opp lyd i brukertester.

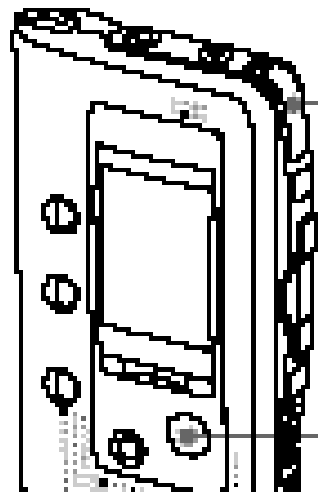
Produktbetegnelse

Sony icd-bp100

Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.ita.sel.sony.com/support/products/portable.html>

<http://www.docs.sony.com/release/ICDBP100.pdf>



Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

- Sony Digital diktafon
- Sony ekstra mikrofon (liten "dings" som plugges inn øverst i diktafonen)
- Ekstra batteri (standard mini lommelyktbatteri type AAA)
- Spesialkabel for overføring av lyd fra diktafon til PC
- Skinnveske for å beskytte diktafon under transport. Plastpose til å ha "alt" i slik at det hentes/leveres inn samlet.

Trinnvis start

1. Velg om du vil plugge inn den medfølgende lille "eksterne" mikrofonen. Den gir sterkere lyd.
2. Hvis du skal intervju i et støyende miljø, kan du også vurdere å bruke AKG "mygg"-mikrofoner. Pass da på at mikserens forsterkerknapp er innstilt på "mic". Hvis den står på "line" vil signalet bli for sterkt for diktafonen. (Se bruksanvisning for AKG mikrofoner/mikser.) Unngå dette hvis det ikke er helt nødvendig, fordi "myggmikrofoner" og tilhørende ledninger kan forstyrre svarpersonen.
3. Trykk på "Rec" knappen. Si "Dette er en test, en, to, tre,". Be testpersonen å si det samme.
4. Trykk på "Stopp" når du er ferdig. Opptaket vil nå bli avspilt automatisk. Trykk "Stopp" en gang til for å avbryte avspillingen. Du har nå tatt en teknisk lydprøve, som du bør gjenta hver gang du skal starte et intervju, spesielt når du blir så selvsikker at du er trygg på at ingenting går galt.
5. Gjenta prosedyren fra pkt 3 for selve intervjuet. Et praktisk tips er å starte selve opptaket med dato, klokkeslett og tema for intervjuet, da er det mye lettere å finne fram i opptakene senere.
6. Filene overføres ut av diktafonen for avspilling på din egen PC via egen spesialkabel, og ved hjelp av programmet "Sony Digital Voice Editor". Se egen beskrivelse av dette.

Ved tilbakelevering:

7. Slett filene som ligger på diktafonen når du har overført dem (og tatt sikkerhetskopi av dem). Dette for at folk som bruker diktafonen etter deg skal ha full minnekapasitet. Du er da også sikret mot at dine filer slettes ved et uhell.
8. Vurder om batteriet bør kasseres. Sørg for eventuelt påfyll av reservebatterier.

Pass på

- at du har med ekstra batterier! ALLTID. Hvis diktafonens batterimåler viser noe annet enn maks antall streker, så bytt batteri FØR intervjuet. Batteriene kan eventuelt varmes opp i lomma før du skal bruke dem/diktafonen holdes i handa, hvis du arbeider ute i kaldt vær.
- å legge diktafonen nærmest mulig svarpersonen, og snakk høyt selv, da blir det bedre opptak.
- at du ikke skriver over tidligere filer.
- å gjøre deg fortrolig med diktafonens "katalogstruktur" slik at du ikke "mister" filer som faktisk ligger gjemt i en katalog.
- å ta kopi av filene via Digital Voice Editor og analyser dem via egen PC. Det frigjør diktafonen slik at andre kan bruke den.

Telefoninnspillingsmodul og telefonlinjetester

Formål

Utstyr for å ta opp lyd ved telefonintervju.

Produktbetegnelse

CO THECH PHONE nr. 32-2610

Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.clasohlson.no>

Husk å registrere uttak av utstyret på EXCEL-arket for brukertestreservering. Q:\info\brukertestreservering.xls

Dette skal følge med ved uttak av utstyret:

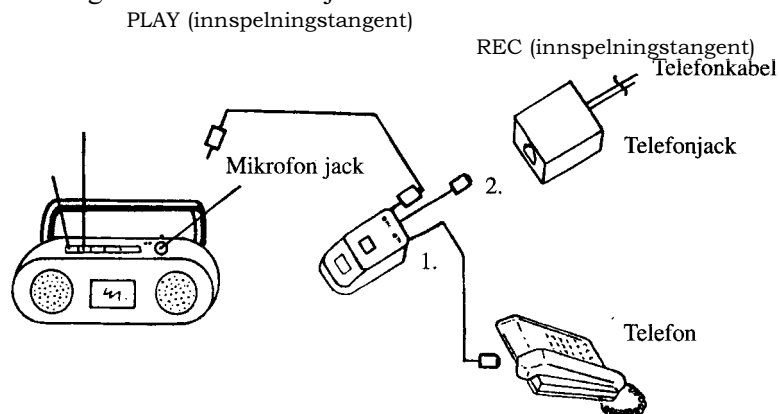
- Innspillingsmodul
- Mikrofonkabel

Som innspillingsmodul:

- Ta ut telefonpluggen (pluggen som sitter i telefonjakke) på telefonen, som du ønsker å tilknytte innspillingsmodulen. Sett inn telefons linjekabel til inngangen merket TEL på innspillingsmodulen (1).
- Sett inn innspillingsmodulens kabel (2) til et telefonjakk med modularuttak (RJ11) eller til en ordinærtelefonkontakt. Ved kopling til vanlig telefonkontakt trenger du en telefonplugg (medfølger ikke). Du kan i de fleste tilfeller bruke telefonpluggen som normalt er brukt i telefonen.
- Fungerer det ikke med telefonpluggen fra telefonen (eksempelvis etterfølgende telefoner avbrutt, hvilket beror på at det fins ulike tilkoblede telefonpluggar) kan du bruke overgangsplugg 32-3523 (medfølger ikke). OBS Denne må innkjøpes!
- Den medfølgende mikrofonkabelen settes inn i kontakten "MIC" på Innspillingsmodulen, og til mikrofoninngang (3, Smm Mono) på din kassettspiller.
- Når du ønsker å spille inn hele eller deler av en samtale trykk på "RECORD" på din båndspiller, for å starte innspillingen.
- Innspillingen startes ubemerket uten at noe klikklyd eller annen forandring av lydnivået kan høres i den andre telefonen.

Som - linjetester:

- Sett inn Innspillingsmodulens kabel til et telefonjakk med modularkontakt (R745).
- Trykk på knappen på Innspillingsmodulen. Hvis den lyser er linjen OK, hvis den ikke lyser fungerer ikke telefonlinjen korrekt!



DATAPROGRAMMER FOR BRUKERTESTER

Camtasia programvare

Formål

Lage opptak direkte på datamaskinen av lyd og skjermaktivitet i forbindelse med brukertester av E-skjema.

Produktbetegnelse

Camtasia Studio, Camtasia Recorder, Camtasia Player

Webadresse til produktinformasjon og brukermanualer:

Siden dette er et interaktivt opplæringsprogram i seg selv, anbefales opplæring på Internett:

[Quick Start Videos](#) - Hvordan komme i gang .

[User's Guide](#) - Brukermanual.

[Frequently Asked Questions](#) - Spørsmål og Svar (SOS).

[Camtasia Studio Tutorials](#) - Opplæringsvideoer.

Selve programmet startes enten automatisk når du starter maskinen, eller via snarvei på skrivebordet.

Lag et testopptak rett før selve brukertesten!

Start opptak

1) Trykk CTRL + F9

Stopp opptak

2) Trykk CTRL + 10

3) Programmet ber nå om navn på filen som er laget under opptaket.

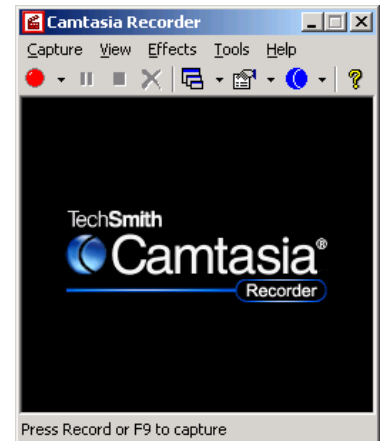
4) Etter at filen er lagret, vil programmet automatisk starte avspilling av ”filmen”.

Opptaksinnstillinger:

Se under menyen Tools/Options for å velge opptakshastighet og lydkilde. (Dette velges bare første gang du bruker programmet, men sjekk gjerne at ingen har gjort endringer.)

Pass på

- gjør deg kjent med innstillingene for selve programmet, og pass på at ingen har endret dem før du starter. Sjekk gjerne ut <http://www.hyperionics.com/hc/ScreenRecording.htm> for å lære mer om oppsett av skjermfilming. Valg av oppsett avhenger av hvor kraftig PC du har, og hvor mange farger du trenger i opptaket, et fornuftig valg kan være 256 farger og 25 bilder per sekund.
- at du har installert TSCC Codec på den PCen du skal vise fram videoen, se neste side.



TSCC Codec Programvare

TechSmith Screen Capture Codec (TSCC)

Formål

Spille av "filmer" som er tatt opp med programmet Camtasia (se dette).

Produktbetegnelse

TSCC.EXE

Webadresse til produktnedlasting:

<http://www.techsmith.com/products/studio/codecdownload.asp>

Brukermanual:

<http://www.techsmith.com/products/studio/codec.asp>

Denne nettsiden gir også en god gjennomgang av hva kodeker er.

Trinnvis start

1. Dette programmet installeres bare EN gang på en PC, og blir deretter liggende i "biblioteket" til for eksempel Windows Media Player. En "Codec" er en "oppskrift" for coding og decoding av lyd/bilde filer, altså en "kokebok" som Windows media Player trenger for å forstå filer som er innspilt med denne oppskriften. Siden Camtasia-programmet bruker denne oppskriften ved opptak, trenger du å ha denne kodeken installert for å kunne spille av filene. Dette gjelder også hvis du lager "snutter" for å spille av i en PowerPoint-presentasjon, den PCen du skal bruke til avspillingen trenger da å ha denne kodeken installert.
2. Installasjon er veldig enkelt, dobbeltklikk på filen TSCC.EXE, så går resten av seg selv.

Pass på

- at du har installert denne kodeken på alle PCer som skal vise Camtasia-videoer og snutter.
- det kan være nødvendig å "legge ved" TSCC.EXE hvis du skal sende opptak av WEB-brukertester til andre, denne kodeken kan fritt distribueres (filstørrelse 170k).

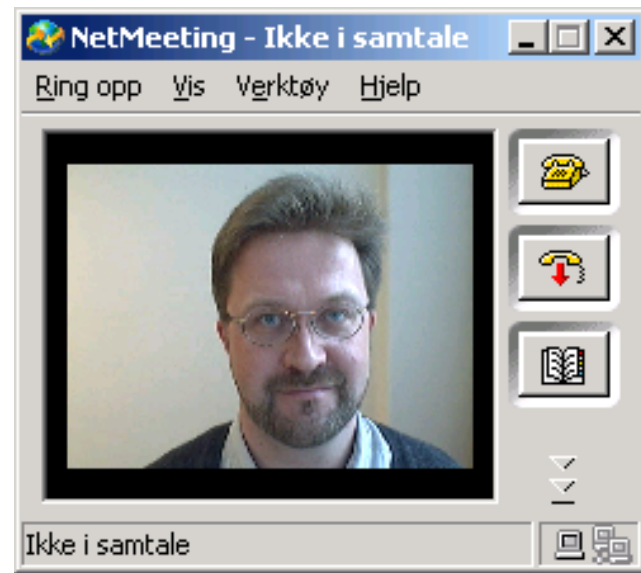
NetMeeting programvare (conf.exe)

Formål

Vise bilde av tespersonens ansikt på skjermen (i et eget vindu) i forbindelse med brukertester av E-skjema.

Produktbetegnelse

Microsoft NetMeeting



Webadresse til produktinformasjon:

<http://www.microsoft.com/windows/NetMeeting/default.ASP>

Brukermanual:

<http://www.microsoft.com/windows/NetMeeting/Features/Conferencing/default.ASP>

Trinnvis start

1. Programmet starter automatisk. Hvis ikke dette skjer, finn filen "Conf.exe" og dobbeltklikk på denne.
2. Klikk på "Verktøy", "Video", og marker "Send". Bildet vil da komme fram på skjermen.
3. Klikk på "Vis" og velg "Min Video (Nytt vindu)". Du får da et vindu "uten knapper".

Pass på

- at du legger kameravinduet ytterst til høyre.
- at en testperson ikke "maksimerer" sin nettleser slik at den dekker over videovinduet.

Studio 8 Videoredigering programvare

Formål

Redigere digitale og analoge videofilmer for å lage "snutter" for presentasjonsbruk.

Produktbetegnelse

Pinnacle Studio Version 8.10



Webadresse til produktinformasjon:

http://www.pinnaclesys.com/docsupport1.asp?division_id=1&langue_id=10&product_id=577&product_name=Studio%20version%208.10&page_id=141

Brukermanual:

Det finnes en "Guided Tour" video under "hjelp" i selve programmet som er grei å se igjennom. Øvrige valg under "Help" gir også godt tilrettelagt informasjon.

Trinnvis start

1. Start programmet, og gå til arkfanen "Capture".
2. Velg kilde for video, digitalt videokamera eller PCTV Deluxe hvis du skal hente inn VHS-filmer via denne boksen (se egen forklaring på dette).
3. Velg komprimeringsnivå på lyd og bilde. Her må du eksperimentere litt for å se hvor sterk komprimering du kan godta i forhold til ditt behov.
4. Start "Capture", og start avspilling av kildevideo.
5. Du kan så redigere filmen under arkfanen "Edit".
6. Gå til "Make Movie". Velg komprimeringsstandard for produksjon av video ut.
7. Velg "Create file".

Pass på

- lag noen korte testfilmer slik at du kan finne fram til den komprimering som passer deg best. MPEG-2 er et godt kompromiss, men vurder hva du skal bruke videoen til.
- vær oppmerksom på at Studio 8.10 ikke er spesielt stabilt program, så lagre ofte!

ULIKE BRUKSSITUASJONER, ULIKT UTSTYR:

Det er to hoveddimensjoner som deler inn brukertestvirksomheten, om det er felt eller laboratoriebasert, og hvilke kvalitative metoder som skal anvendes. Setter man dette opp i en tabell, får vi følgende:

Hvilket utstyr er vanlig å bruke i:

Metode (Brukssituasjon)	Brukertestverkstedet i 4 etasje	Felt
Dybdesamtale/ Kognitiv kartlegging	(1) Brukertest-rom Videopptak på VHS/ Diktafon i reserve	(2) Digitalt videokamera på stativ Diktafon i reserve
E-skjema test/ Usability-test	(3) Brukertest-rom Stasjonær Brukertest PC Videokamera i reserve	(4) Bærbar Brukertest PC/ Digitalt videokamera i reserve
Fokusgruppe	(5) Fokusgrupperom Videopptak på VHS/ Diktafon i reserve	(6) Digitalt videokamera på stativ Diktafon i reserve

I tillegg kan man kombinere ulike metoder, for eksempel en kognitiv kartlegging av et E-skjema.

Hvilket utstyr man konkret velger, vil også avhenge av den konkrete problemstillingen i forhold til det skjemaet man skal teste. Her er noen momenter å tenke over:

Brukssituasjon (1) Kognitive kartlegginger i laboratorium

Her er det aktuelt å bruke videopptak via kamera i taket i laboratoriet, se egen bruksanvisning for opptak av lyd og bilde i brukertestverkstedet.

For metodemessig beskrivelse av slike intervjuer, se "Innføring i kognitiv kartlegging", SSB Notat 2001/4.

Brukssituasjon (2) Kognitive kartlegginger i felt

Her er det aktuelt å enten bruke digital diktafon eller MiniDisc opptaker til å ta opp lyden, eller også ta med digitalt videokamera for å filme testpersonens samhandling med spørreinstrumentet.

Hvis det er snakk om E-skjemaer kan man også vurdere om det er mulig å gjennomføre mobil brukbarhetstest ved hjelp av det mobile testlaboratoriet. Pass da på å sjekke ut på forhånd om E-skjemaet lar seg "hente opp" ute i felten, enten ved at det "legges inn" på den bærbare PCen, eller at man etablerer Internettkontakt ute i felt. Test ut dette på forhånd!

Beregn også tid til å sette opp utstyret.

For metodemessig beskrivelse av slike intervjuer, se "Innføring i kognitiv kartlegging", SSB Notat 2001/4.

Brukssituasjon (3): Brukertest av E-skjema i brukertestverkstedet

Nødvendig utstyr:

Stasjonær brukertest-PC med Web-kamera inkl. mikrofon.

Konfigurering:

Start opp Brukertest - PC med brukerprofilen "Brukertestoppsett". Se til at skjermkortet har plugget inn skjerm i teknikkrom, samt skjerm i lille kognitivrom.

Se til at Camtasia og NetMeeting starter. Start opp og posisjoner Internet Explorer slik at bildet fra NetMeeting er synlig. Sett opp NetMeeting til "Send" og "Always on top".

Start Camtasia ved CTRL + F9. Avslutt Camtasia ved testens slutt med CTRL + F10.

Kjør en rask testfilming før gjennomføring av testen, og sørg for at ingen endringer gjøres på testPC etter dette.

Hvis man ønsker observatører i møterom, må skjerm i teknikkrom tas ut, og videokanon kobles til skjermkabel i fokusrom, denne kablet plugges inn isteden for skjermkabel i midtrommet. Man må da også "hente ut lyd" via mikrofonen i taket i kognitivt rom, ved å tappe lydinngangen i lydmikser.

Brukssituasjon (4): Brukertest av E-skjema i felten

Nødvendig utstyr:

- Bærbar Test-PC
- Web-kamera for Bærbar Test-PC
- Digital Diktafon anbefales å uansett ta med som backup for lyd, alternativt kan digitalt videokamera også brukes som backup av lyd/bilde inntil man er fortrolig med løsningen.

Konfigurering:

Sett inn WEB-kamera FØR oppstart av PC. Velg brukerprofil "Brukertestoppsett", og velg webkameraet som inngang.

Se for øvrig bruksanvisning for Bærbar Test-PC, Web-kamera for bærbar PC, samt programmene NetMeeting og Camtasia.

KOMME I GANG

- 1) Koble til før du starter opp PC: Web-kamera,(USB-port bak på maskinen)
og Mus (USB-port bak på maskinen)
(eventuelt Nokia-modem (venstre side))
- 2) Koble til Telefonledning eller nettverkskabel (etter behov).
- 3) Slå på PCen (Blank AV/PÅ knapp midt under skjermen.)
 - 4) (EVENTUELT - bare hvis du skal bruke NOKIA-MODEM - hvis ikke - gå til pkt 5)
Skriv inn PIN-kode for Nokia-modem : 6666
Velg GPRS som "connection" i neste dialogboks
- 5) Logg deg på som BRUKERTEST - passord: aaaaaa
- 6) Hvis det kommer opp en dialogboks : "Lagre som" med "My text notes" så kan du AVBRYTE på denne.

7) Åpne Camtasia Recorder, hvis denne ikke allerede er startet (Snarvei på Skrivebord). Minimer Camtasia Recorder (knapp med "_" øverst i høyre hjørne). (Blir liggende et lite ikon på "systemlinjen nederst" dette blinker rødt/grønt under opptak.)

8) Åpne NetMeeting hvis denne ikke allerede er startet ved oppstarten (snarvei på skrivebordet). Gå inn under "Vis" i NetMeeting, og klikk på "Min Video (nytt vindu)". Legg "Intern Video" bildet i NetMeeting ytterst til høyre, hvis det ikke allerede ligger der. Gå inn i NetMeeting på Verktøy, og Video, og hak av for Send i NetMeeting. (Bilde kommer opp på skjermen.)
Minimer NetMeeting (knapp med "_" øverst i høyre hjørne)

9) KUN VED NOKIA-MODEM: Flytt vinduet Nokia D211 over til høyre side.

10) Ring opp Internett-leverandør, ved hjelp av ett av ikonene, velg den som passer der du er. Du trenger ikke brukernavn og passord, bare trykk "Ring opp".

11) Åpne Internet Explorer (hvis denne ikke allerede er åpen). Trykk eventuelt "Oppdater" eller "Hjem" for å få opp bildet

12) Sett på tøyestykke for å "blende vekk" bildet av kameraet.

KJØRE BRUKERTEST (Se også bruksanvisning for Camtasia-programmet)

1) Trykk CTRL+F9 for å starte opptak.

2) Trykk CTRL + F10 for å stoppe opptak.

3) Maskinen vil da komme opp med en dialogboks "interleaving Audio" som kan bli stående leeeenge. (Maskinen gjennomgår opptaket på nytt og "blander" lyd og bilde. Pass på å sette av nok tid mellom to testpersoner til at maskinen blir ferdig med denne blandingen, det kan ta opptil 30 minutter på en langsom PC.)

4) Deretter vil PCen spørre deg om hvor du ønsker å lagre filen, og hva den skal hete. Behold .AVI som navn.

5) Når du har lagret filen, er du klar til nytt opptak.

6) Filen vil nå avspilles automatisk. For å stoppe opptaket, avslutt avspilleren, (X øverst til høyre).

Før du avslutter PCen:

7) Når du er ferdig, gå nederst til venstre, under "Start" og "Slå av datamaskinen". IKKE lukk Explorer/Camtasia eller noe annet før du avslutter, da er du sikret at det kommer opp automatisk neste gang.

Brukssituasjon (5): Fokusgrupper

Disse gjennomføres i 4.etasje i Statistisk Sentralbyrå, eller ved å ta med digitalt videokamera og gjennomføre det i et møterom. Det er fullt mulig å bare ta opp lyden i en fokusgruppe, men man mister mye informasjon ved å ikke kunne se ansiktsuttrykk, blikkbevegelser og kroppsspråk, så videoopptak anbefales.

Det er også mulig å vise frem WEB-applikasjoner som utgangspunkt for diskusjon i fokusgruppen. Pass da på å teste ut og vurdere hva slags PC du trenger å bruke i forhold til hvordan du starter applikasjonen. De to hovedalternativene, start fra Statistisk Sentralbyrås server og start fra eksternt Internett er beskrevet nedenfor.

For en gjennomgang av metoden bak fokusgrupper, se "Innføring i bruk av fokusgrupper", SSB Notat 2001/24.

Fokusgruppeoppsett for E-skjema som ligger internt i Statistisk Sentralbyrås intranett

Hele testen foregår her i Fokusgrupperommet, man kan eventuelt ta opp seansen via vanlig analog video i taket, på samme måte som en vanlig fokusgruppe.

Nødvendig utstyr:

- PC som er satt opp til å kunne aksessere Statistisk Sentralbyrås interne nett, dvs. en utlånsPC fra brukerstøtte eller en personlig bærbar PC. NB Stasjonær og Bærbar BrukertestPC kan ikke brukes til dette, da disse er satt opp til å gå direkte ut på Internett, og derfor ikke har adgang til Statistisk Sentralbyrås lokalnett.
- Videokanon
- Nettverkskabel (finnes i fokusgrupperommet).

Konfigurering:

1. Plugg inn nettverkskabel i kontakten "Lokalnett" i vegg.
2. Plugg inn nettverkskabel i PC.
3. Koble videokanon til PC.
4. Koble ved behov lyd til bærbar PC (NB kan ikke bruke de som står på fokusrommet, må ta med egne.)
5. Start videoopptak av møtet via tradisjonell analog video i taket.

Fokusgruppeoppsett for E-skjema som ligger på Internett

Nødvendig utstyr:

- Stasjonær Brukertest PC i 4. etasje ELLER mobil Brukertest PC.(NB ikke SSB-konfigurerte personlige bærbare eller utlånsPCer.)
- Videokanon

Konfigurering med stasjonær Brukertest PC:

1. Plugg inn skjermledning fra stasjonær PC til Møte/Fokusgrupperom.
2. Koble til videokanon i Fokusgrupperom.
3. Ta med trådløst tastatur og mus inn i Fokusgrupperom.
4. Gå ut på Internett direkte via stasjonær brukertest PC.

Avslutning:

5. Koble tilbake skjermledning, slik at skjermen i "teknikkrom" og "lillerom" er satt i.

Konfigurering med bærbar Brukertest PC:

1. Plugg inn skjermledning fra bærbar PC til videokanon.
2. Koble opp nettverkskabel mellom bærbar BrukertestPC og internettkontakten i vegg (ikke lokalnettkontakten).
3. Gå ut på Internett direkte via bærbar brukertest PC.

Brukssituasjon (6): Fokusgrupper i felt

Disse kan i prinsippet gjennomføres i et hvilken som helst møterom. Pass på å undersøke om rommet egner seg i forkant. Tenk over om det er nok luft, at du har de hjelpemidler du trenger (tavle/flipover), og pass på at det er mulig å forhindre at andre personer kommer inn i rommet.

Test også ut plassering av digitalt videokamera i forkant, slik at du er sikker på å få med deg alle deltakerene. Beregn minst ½ time ekstra tid i forkant for å rigge opp utstyr.

For en gjennomgang av metoden bak fokusgrupper, se "Innføring i bruk av fokusgrupper", SSB Notat 2001/24.

ORDLISTE FOR BRUKERTESTERE

Camtasia

Programmet du bruker for å "ta opp" samhandlingen mellom testpersonen og dataprogrammet.

Feedback

Direkte oversatt: Tilbakeføring. Dette er når lyden som kommer ut av høyttalerene fanges opp igjen av mikrofonen, forsterkes og sendes ut gjennom høyttalerne litt sterkere, fanges opp igjen av mikrofonen osv. Gjenkjennes ved en "HUIIIIIIIIIII" sterk pipetone, og kan stoppes ved å skru ned lyden litt. Når man begynner å nærme seg en slik tilstand, vil lyden ut av høyttalerne begynne å låte litt "metallisk", man bør da dempe lyden litt. Dette er ikke farlig, men kan være svært ubehagelig.

Firewire/IEEE 1394

En teknisk standard, en "kontakt" på BrukertestPC og den flyttbare harddisken (Merket 1394). For øvrig likt USB i prinsippet.

Internett i 4. etasje

Dette kan du nå direkte og ufiltrert via den stasjonære Test-PCen i 4. etasje, og også via den mobile brukertestPCen, hvis du bruker veggkontakten som er merket Internett direkte.

Dette kan du ikke nå direkte hvis du bruker Byråets egne utlåsbærbare, da kun via terminalserver, og bruk av "intern-nettverkskontakten" i veggen i møterommet.

Du må eventuelt teste at ting du skal brukerteste fungerer via terminalserver. Sannsynligvis gjør det ikke det., Hvis testversjonen av applikasjonen kun fungerer via Statistisk Sentralbyrås internettsjerver, så må du koble opp via Byråets bærbarPC i fokusgrupperommet, og bruke veggkontakten for "Internettet".

Intranett og byråets nettverksdisker

Kan ikke nås via BrukertestPC i 4. etasje, ei heller via den bærbare Brukertest-PCen. (Disse to PCene "lever sitt eget liv".)

Line

Nivå på lydsignal, et standard linjesignal er på 2 volt. NB: dette er mye høyere enn mikrofonsignallnivå. Ikke sett LINE nivå signaler inn i MIC innganger, da kan noe gå i stykker.

Mic

Nivå på lydsignal. Lavt og ikke forsterket nivå som kommer "rett ut av" mikrofonen.

NetMeeting

Også kalt "conf.exe", et lite program som ligger i windows som gjør at du kan se et lite bilde av testpersonen på skjermen.

Potensiometer

"Styrejul"/"Vribryter" på forsterkere og annet utstyr, som styrer lydnivå. Dette er egentlig en variabel motstand.

USB

Universal Serial Bus; en "kontakttype" som brukes for WEB-kameraer, mus, minnepinner, ekstern harddisk, digital diktafon m.m.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2004/32 T. Gulbrandsen og B.O. Lagerstrøm: Undersøkelse om dommeravhør og observasjoner av barn i seksuallovbruddsaker. 85s.
- 2004/33 I. Johansen: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, januar. 45s.
- 2004/34 P. Drevland: Offentlig forvaltning i historisk nasjonalregnskap, beregninger for 1949-1969. 17s.
- 2004/35 E.S. Bjørkli, K. L. Hansen, G. M. Pilskog, T.K. Schjerven og T. Smith: Fristilling og konkurranseutsetting i KOSTRA– bedring av sammenlignbarheten i nøkkeltallene. 104s.
- 2004/36 A. H. Foss og L. Taule: Museumsstatistikken. En gjennomgang av definisjoner, kvalitet og populasjon. 26s.
- 2004/37 T. E. Haug og T. A. Johnsen: Datagrunnlag for en regional nordisk kraftmarkedsmodell. Produksjonsanlegg, overføringsnett, kraftteterspørsel og -priser. 15s.
- 2004/38 A. Bruvoll og Ø. Skullerud: Framskrivninger av organisk avfall for 2001-2002. 14s.
- 2004/39 S.K.Boateng og S. Ferstad: Dokumentasjonsnotat for FylkesKOSTRA videregående opplæring. Publisering av 2002-tallene. 197s.
- 2004/40 A. Finstad, K. Flugsrud, L. Høgset og G. Haakonsen: Energiforbruk utenom elektrisitet i norske kommuner - en gjennomgang av datakvalitet. 31s.
- 2004/41 K. Løyland og T.O. Thoresen: En undersøkelse av den registrerte dagmammavirksomheten. 130s.
- 2004/42 T. Nygård: Kvalitetsarbeid knyttet til kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) Rapport fra prosjektgruppen . 130s.
- 2004/43 E. Engelién, G. Haakonsen og M. Steinnes: Støyplage i Norge. Resultater fra førstegenerasjonsmodell for beregning av antall støyutsatte og SPI. 109s.
- 2004/44 E. Wedde: Mediebruksundersøkelsen 2003. Dokumentasjonsrapport. 32s.
- 2004/45 A.S. Abrahamsen og D. Rafat: Analyser av populasjonen i UT- prosjektet - ikke-finansielle foretak. 80s.
- 2004/46 O. Villund: Yrke i sysselsettingsstatistikken. 41s.
- 2004/47 G. Daugstad og L. Østby: Datagrunnlag for storbyutvikling. Forstudie av datagrunnlag om storbyutvikling, med særlig vekt på sosioøkonomisk og demografisk informasjon. 70s.
- 2004/48 E. Wedde, A. Holmøy, S. Skaare og O. Villund: Undersøkelse om "Utbrenthet i enkelte yrker". Dokumentasjonsrapport. 62s.
- 2004/49 H.C. Hougen: Samordnet levekårsundersøkelse 2003- tverrsnittundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 83s.
- 2004/50 D.Einar Sommervoll: Slutt på billigere boliger i Oslo? OBOS-leiligheters prisutvikling 1991-2002. 25s. ISSN 0806-3745
- 2004/52 J. Epland og O. Haugen: Panelutvalet til inntekts- og formuesundersøkingsa 1996-2001. Dokumentasjon. 24s.
- 2004/53 KOSTRA. Arbeidsgrupperapporter 2004. 227s.
- 2004/54 T.M. Normann: Samordnet levekårsundersøkelse 2001 - panelundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 54s.
- 2004/55 T.M. Normann: Samordnet levekårsundersøkelse 2002 - panelundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 89s.
- 2004/56 Therese Gulbrandsen og Aina Holmøy: Omnibusundersøkelsen april/mai 2004. Dokumentasjonsrapport. 25s.